

Studiegids 2023 – 2024
Bacheloropleiding Film en Televisie
Cinematography – Jaar 1

Nederlandse Filmacademie
Amsterdamse Hogeschool voor de Kunsten

INHOUDSOPGAVE

1. Inleiding Cinematography.....	3
2. Beroep en werkveld van Cinematography.....	4
3. Team van Cinematography.....	6
4. Globaal programma Cinematography.....	7
Hoofdlijnen van het programma in jaar 1 t/m 4.....	7
Programmaoverzicht jaar 1.....	8
5. Detailbeschrijvingen programma jaar 1.....	9
Blok 1: Film als kunstvorm.....	9
Blok 2: idee ontwikkeling.....	10
Blok 3: Visual storytelling.....	12
Blok 4: Sound design en montage.....	13
Blok 5: Documentaire.....	14
Blok 6: Fictie.....	16
Specialisatieprogramma Cinematography.....	17
Bijlage 1. De eindcompetenties van de opleiding.....	19

1. INLEIDING CINEMATOGRAPHY

De afstudeerrichting Cinematography ambieert cinematographers op te leiden die in staat zijn om de visuele kant van een productie - dat wil zeggen een constructie in beeld - daadwerkelijk vorm te geven met alle ten dienste staande middelen, zodat er een samenhangend geheel ontstaat dat communiceert met het publiek.

In de eerste plaats kiest de afstudeerrichting ervoor specialisten op te leiden die aan de opname kant van een productie een breed arsenaal aan mogelijkheden ter beschikking hebben, zowel in fictie/commercial als in documentaire vertellingen. Daarnaast zijn deze specialisten in staat om met licht en cadrage, kleur en beweging vrijwel alles vorm te geven dat binnen de gegeven kaders van tijd en budget past. Daarbij sluit de studierichting zoveel als mogelijk aan bij de wensen van, en de gewoontes in het werkveld. Bovendien verwachten wij dat onze studenten de visuele stijl van een productie ook kunnen bewaken en waar nodig verbeteren tot en met postproductie.

De afstudeerrichting Cinematography wil zich vooral onderscheiden in het opleiden van mensen die, zo nodig, de collectieve prestatie boven de individuele prestatie kunnen en durven stellen. De prioriteit ligt dus altijd bij de inhoud van productie die wordt gedragen door de vorm. De inhoudelijke kant van een productie ligt besloten in het scenario en de regievisie. Die elementen zijn samen leidend voor de cinematografie.

Zowel voor, tijdens, als na de opnameperiode van een productie, is de rol van de cinematographystudent erop gericht een visuele invulling van de inhoud te bewerkstelligen.

2. BEROEP EN WERKVELD VAN CINEMATOGRAPHY

Een cinematografer organiseert de waarneming van de toeschouwer door middel van licht en kleur, vorm en beweging.

In het geval van een fictieproductie of commercial integreert de cinematografer de gegevens en de mogelijkheden van sound design, montage, production design en visual effects in de visuele aanpak. Cinematografers werken vooral als zelfstandig ondernemer in het beroepsveld. Nog steeds is het opnemen van beeld de kerntaak van dit beroep. Dat betekent dat de cinematografer in de voorbereiding van de opnamen uitgebreide besprekingen voert met de regisseur, de production designer en de vfx-supervisor, met de producent en de postproductie-coördinator en vaak ook met de editor en de sound designer. Vervolgens maken de regisseur en de cinematografer een decoupage-opzet en leggen daarmee de basis voor de shotlist. Daarnaast bedenkt de cinematografer in overleg met de gaffer (hoofd-belichter) de stijl en de aanpak voor het licht, zowel op productieniveau als op scèneniveau. De logistiek van de productie wordt doorgenomen met de 1st assistant-director, de uitvoerend producent en het licht-departement onder aanvoering van de gaffer.

Tijdens de draaiperiode is de cinematografer één van de vaste punten op een set. Naast de regisseur en de 1st assistant-director is de cinematografer verantwoordelijk voor de voortgang op de set. Alles wat van tevoren is besproken, moet tijdens de opnameperiode worden gerealiseerd en daarbij is de cinematografer van cruciaal belang. Tenslotte is er een aanzienlijk digitaal postproductietraject dat zich over een flinke periode kan uitstrekken. Na de beeldmontage is de cinematografer weer present om het beeld de glans en glorie te verschaffen, in samenwerking met een geoefend colorist. Sinds de mogelijkheden tot beeldbeïnvloeding in het digitale domein sinds het begin van deze eeuw exponentieel zijn toegenomen, geldt dat ook voor de tijd die aan de beeldbewerking moet worden besteed door de cinematografer. Dat stelt weer andere en nieuwe eisen aan de beroepsbeoefenaar, die zich ook meer moet bezighouden met de digitale afwerking. Waarschijnlijk leidt dit in de toekomst tot een nieuw specialisme, dat is afgeleid van de cinematography en daar nauwe banden mee onderhoudt. Wij zullen ons daar zowel technisch als inhoudelijk meer mee bezig moeten gaan houden.

Onze alumni zijn doorgaans op hoog niveau aan de slag met de verwezenlijking van allerhande fictieprojecten in een groot aantal genres. Diverse cinematographystudenten uit voorgaande jaren hebben een uitstekend bestaan opgebouwd als gaffer bij interessante producties.

Verder is er een aan fictie verwante tak van sport waar serieus geld wordt verdiend en waar menig cinematografer een goed belegde boterham verdient. Commercials zijn het reddingsvlot van de Nederlandse filmindustrie. Zoals gezegd, veel cinematografers van naam draaien schitterend vormgegeven commercials voor de meest uiteenlopende producten. Veel Nederlandse cinematografers zijn graag geziene verschijningen op buitenlandse commercialsets.

De documentaire routine is onder invloed van de beschikbare en betaalbare apparatuur ook sterk aan het veranderen. Omdat de budgetten voor documentaires toch al niet erg hoog waren, is er een trend ontstaan om documentaires door een eenpersoonscrew te laten maken. Daaraan willen we niet meedoen, omdat de kwaliteit te zeer onder druk komt te staan. Juist de samenwerking en de inherente tegenspraak die een meerpersoonscrew oproept, kan alleen maar ten goede komen aan de productie. De cinematografer is, een enkele uitzondering daargelaten, niet in staat om zowel geluid als camera te bedienen. Daar hebben zowel de cameravoering als het geluidsconcept onder te lijden. Verder is het juist in een documentaire situatie buitengewoon gunstig als de regisseur niet gehinderd wordt door

technische besognes en het overzicht kan bewaren over de inhoud. Een documentaire crew bestaat bij voorkeur uit minimaal drie personen. De studierichting cinematography richt zich dus op de cinematografisch vormgegeven documentaire, waarbij de synthese tussen geluid en beeld een beleving doet ontstaan bij de toeschouwer die uitstijgt boven het alledaagse. Ook bij documentaires is een goede voorbereiding noodzakelijk. Die voorbereiding is vaak minder langdurig dan bij fictie, maar zeker niet minder intensief, omdat de cinematografer zich de visie van de regisseur op het onderwerp eigen moet maken. Daardoor kan de cinematografer adequaat reageren wanneer er een onverwachte keuze opdoemt tijdens het opnemen. Bovendien moet de cinematografer tijdens de opnameperiode geregeld met de andere crewleden evalueren of het gedraaide materiaal voldoet aan de gestelde norm. Tenslotte moet ook hier in het nabewerkingstraject de nodige tijd worden besteed aan de kleurafwerking en het digitaal gladstrijken van oneffenheden.

3. TEAM VAN CINEMATOGRAPHY

Het onderwijs wordt verzorgd door een vast team aangevuld met een fors aantal gastdocenten. Het vaste team zorgt ervoor dat het programma en de uitvoering ervan kwalitatief goed zijn. Dit team vormt de kern van de afstudeerrichting en bestaat uit:

- Mick van Rossum - studieleider cinematography
- Marc Kniphorst – docent licht
- Marc Matze – docent cinematography
- Mies Rogmans - docent fotografie / cinematography voor documentaire
- Dirk Achten – coördinatie en ondersteuning (vanuit onderwijsbureau)

De *studieleider* is verantwoordelijk voor:

- de inhoud van het onderwijsprogramma als geheel
- de opbouw en de samenhang van dat onderwijsprogramma
- het aansturen van de uitvoering van het onderwijs
- het bewaken en verbeteren van de kwaliteit van het onderwijs
- Het selecteren en begeleiden van geschikte gastdocenten
- Het bijhouden en bewaken van de studievoortgang van studenten
- Het overleggen met het werkveld over de eindkwalificaties en het onderwijsprogramma

De *vaste docenten* verzorgen zelf diverse onderdelen van het programma zoals het geven van lessen en het begeleiden en coachen van enkele oefeningen.

Gastdocenten verzorgen bepaalde onderdelen van het programma. Enkele regelmatig terugkerende namen zijn:

- Niels Boon,
- Peter Delpout,
- Stef Tijdink,
- Daan Dillo,
- Chris Hacken,
- Onno Petersen,
- Wim van der Aar.

Medewerkers van het onderwijsbureau ondersteunen de studieleider en (gast)docenten bij de organisatie en de uitvoering van het onderwijs. Zij zorgen ervoor dat alles zo goed mogelijk verloopt.

Het *propedeuseteam* coördineert en ondersteunt het gemeenschappelijke onderwijs:

- Lonneke Worm - programmahoofd propedeuse
- Fleur van Berge - coördinatie & schrijfcoach propedeuse (vanuit onderwijsbureau)
- Blokdocenten (deze staan vermeld bij ieder blok) – hoofddocenten van een blok

4. GLOBAAL PROGRAMMA CINEMATOGRAPHY

Hoofdpijnen van het programma in jaar 1 t/m 4

Propedeuse: basisjaar

- de propedeuse bestaat grotendeels uit een gemeenschappelijk programma
- het biedt een (gezamenlijke) introductie op filmmaken en de verschillende disciplines
- er zijn diverse basis-theoretische vakken opgenomen (voornamelijk op de maandagen)
- in het programma spelen kleine praktijkoefeningen een belangrijke rol
- drie grote filmfestivals worden bezocht, met opdrachten
- er is een specialisatieprogramma van de eigen afstudeerrichting
- aan het eind van de propedeuse wordt vastgesteld of je geschikt bent om door te gaan naar de hoofdfase van de afstudeerrichting

Tweede jaar: ambacht en samenwerken

- vanaf nu werken studenten vooral vanuit de eigen afstudeerrichting
- een aantal gemeenschappelijke praktijkoefeningen, waarin je leert samenwerken, staan centraal
- vakinhoudelijke voorbereiding op deze oefeningen met veel aandacht voor de ambachtelijke kant
- nog een deel gemeenschappelijke basistheorie
- vakspecifieke praktijk / theorie
- aandacht voor reflectie op inhoud, samenwerking en het leerproces

Derde jaar: verdiepen en onderzoeken

- focus op verdiepen en onderzoeken van filmische mogelijkheden maar ook van de eigen ambachtelijke en artistieke mogelijkheden en ambities
- een kleinere en een grote gemeenschappelijke praktijkoefening
- nog een deel gemeenschappelijke basistheorie
- vakspecifieke praktijk / theorie
- stage
- start voorbereiding eindexamenfilm

Vierde jaar: profileren en bewijzen

- voornamelijk in het teken van de eindexamenfilm(s)
- commercial
- onderzoek
- voorbereiding beroepspraktijk
- ruimte voor individuele invulling

Een overzicht van de eindcompetenties (dat wat een student aan het eind van de opleiding, als beginnende beroepsbeoefenaar, moet kunnen) is te vinden in Bijlage 1. Meer informatie over de doelen van de opleiding is te vinden in paragraaf 3.2 van het algemene deel van de studiegids.

Programmaoverzicht jaar 1

Het eerste jaar, de propedeuse, biedt een stevige algemene basis voor het professionele filmmaken en vormt daarmee het fundament van het vierjarige onderwijsprogramma. Studenten van alle afstudeerrichtingen samen volgen grotendeels een gemeenschappelijk programma waarin de 'fundamentals' van het filmmaken aan bod komen, zowel artistiek/inhoudelijk als technisch. Basistheorie, kleine praktijkoefeningen en festivalbezoek wisselen elkaar af en zo maken alle studenten kennis met het filmvak in de brede zin van het woord.

Daarnaast is er een specialisatieprogramma waarin je samen je vakklasgenoten dieper kennis maakt met artistieke/inhoudelijke en technische vaardigheden van je eigen afstudeerrichting

- Gemeenschappelijk programma
 - Blok 1: Film als kunstvorm 7,5 EC
 - Blok 2: Idee ontwikkeling 7,5 EC
 - Blok 3: Visual storytelling 7,5 EC
 - Blok 4: Sound Design en montage 7,5 EC
 - Blok 5: Documentaire 7,5 EC
 - Blok 6: Fictie 7,5 EC

- Specialisatieprogramma Cinematography 15 EC
introductie technische en inhoudelijke vaardigheden en onderzoeken
geschiktheid voor het beroep

Je kunt in het propedeusejaar nader onderzoeken of je opleidingskeuze de juiste is. Andersom is het voor de opleiding een gelegenheid om nader te onderzoeken of je geschikt bent voor de opleiding. Aan het eind van het schooljaar wordt formeel vastgesteld of je aan de eisen voldoet om toegang te krijgen tot de hoofdfase van je afstudeerrichting. Deze eisen staan beschreven in artikel 12 van de Onderwijs- en Examenregeling (OER). Wanneer je alle onderdelen van de propedeuse met succes hebt afgerond, en dus de 60 studiepunten behorend bij jaar 1 hebt behaald, ontvang je een propedeusegetuigschrift..

5. DETAILBESCHRIJVINGEN PROGRAMMA JAAR 1

Blok 1: Film als kunstvorm

Het blok 'Film als kunstvorm' is de eerste van de zes blokken waaruit het gemeenschappelijke deel van de propedeuse bestaat. Logischerwijs staat het vooral in het teken van kennismaken. Kennismaken met elkaar, in de jaargroep en in je vakklas, met docenten en medewerkers, met het gebouw. Maar ook met hoe het er op de Filmacademie aan toe gaat, hoe het onderwijs in elkaar zit en wat er van je verwacht wordt.

Inhoudelijk biedt het blok een introductie op de filmgeschiedenis en de dramaturgie. Wat verstaan we onder 'film'? Hoe verhoudt het zich tot andere kunstvormen? Hoe verhouden goede films van nu zich tot de (film)geschiedenis? Wat maakt een verhaal tot een goed verhaal? En dan vooral: de rol daarbij van de dramatische structuur.

Dit blok bestaat naast enkele theoretische verkenningen voor een belangrijk deel uit goed naar films kijken en deze analyseren. Klassiekers uit de filmgeschiedenis, maar ook actuele films die dit jaar draaien op het Nederlands Film Festival (NFF) in Utrecht. Daartoe leer je gebruik te maken van een analysemodel. Daarnaast ga je ook praktisch als maker aan de slag door allemaal een persoonlijke audiovisuele monoloog te realiseren en te ervaren wat dat met je doet als filmmaker.

Literatuur/ leermiddelen

- David Cook, a history of film
- David Howard end Edward Mabley, The Tools of Screenwriting, 1995

De kosten voor alle leermiddelen van de propedeuse zijn reeds betaald in de leermiddelenbijdrage. De literatuur wordt uitgedeeld tijdens de lessen.

Leerdoelen

Na afloop van dit eerste blok kun je:

- De basiskenmerken en –principes van de dramatische structuur van een vertelling herkennen en de werking ervan uitleggen en verklaren
- Scripts van anderen analyseren en er een interpretatie over verwoorden m.b.v. basisbegrippen uit de dramaturgie
- Films van anderen analyseren en er een mening over verwoorden
- Jouw huidige kwaliteiten als beginnend filmmaker aangeven (nulmeting)
- Aangeven hoe het voor jou was om als filmmaker met anderen aan iets persoonlijks te werken
- Je huidige sterke en minder sterke punten aangeven m.b.t. schriftelijk communiceren (Nederlands) en m.b.t. samenwerken

Daarnaast heb je ook gewerkt aan enkele lange termijn doelen die pas later worden getoetst en beoordeeld:

- Het specifieke van film en de verschillen en de overeenkomsten tussen film en andere kunsten schetsen
- De hoofdlijnen van de geschiedenis van de narratieve film/documentaire (cinema/tv/online) schetsen en daarbij de belangrijkste kenmerken van de verschillende perioden aangeven
- Enkele belangrijke klassieke films of filmfragmenten in eigen woorden historisch duiden

Blokdocenten

Ellen-Alinda Verhoeff, Menno Otten en René van Uffelen

(Gast)docenten voorgaande jaren:

Amrita Das (diversity facilitator), Daan van den Hurk (filmpianist), Amira Duijnhouwer (regie , scenario), Nicky Stolker, (docent communicatie)

Onderwijsvorm

Een mix van colleges, individuele opdrachten, groepsopdrachten en festivalbezoek.

Contacttijd

120 uur

Toets

Na afloop van het blok gaan we na of je de leerdoelen van dit blok in voldoende mate hebt behaald aan de hand van drie toetsopdrachten:

- Scriptanalyse van een korte film
- toetsopdracht Nederlands Film Festival (NFF)

Beoordeling

Je krijgt de 7,5 EC toegekend indien:

- Je voldoende aanwezig bent geweest (we gaan uit van 100% bij de praktische activiteiten en minimaal 80% bij de gemeenschappelijke theorielessen)
- De toetsopdrachten minimaal met een voldoende zijn beoordeeld.

Herkansing

Opdracht in overleg met de blokdocenten.

Studiebelasting

7,5 EC (210 uur)

Blok 2: idee ontwikkeling

In dit blok gaat het om de ontwikkelingsfase: hoe kun je een idee of concept voor een film ontwikkelen? Hoe kom je aan een goed idee en hoe ontwikkel je dat tot een verhaal geschikt voor een documentaire of fictie film? De 'werkelijkheid' staat daarbij centraal als thema. Wat is die 'werkelijkheid'? En hoe kun je die werkelijkheid benaderen vanuit een documentaire- en fictief oogpunt?

Week 1 en 2 zijn gericht op het onderzoeken en ontwikkelen van idee voor korte fictie film, Week 3 en 4 zijn gericht op het ontwikkelen van een documentaire idee.

Tijdens dit blok bezoeken we het documentaire festival IDFA. Dit is het grootste en belangrijkste internationale filmfestival op het gebied van de documentaire. We gaan documentaires bekijken die filmisch gezien belangwekkend of vernieuwend zijn, die relevant zijn voor de huidige maatschappij en die de kijker ertoe brengen na te denken, te discussiëren en vragen te stellen. We sluiten IDFA af met een betoog van een voor jou toonaangevende documentaire.

Films

De filmlijst is te vinden in de digitale leeromgeving (DLO) voor dit blok.

Leerdoelen

Na afloop van dit blok kun je:

- Op basis van research een idee vinden en ontwikkelen naar een gegeven vorm
- Bij deze ontwikkeling de basiskenmerken en -principes uit de dramaturgie inzetten
- In een eenvoudig filmplan; motivatie, verhaal, dramatische potentie en personages omschrijven
- Een filmidee presenteren
- Op constructieve wijze elkaar feedback geven en ontvangen (peer feedback)
- Aangeven hoe tijdens de ontwikkelfase de creatieve samenwerking verloopt en reflecteren op jouw rol tijdens de opdrachten
- Aangeven op welke manier je verhalen in de buitenwereld kunt ontdekken
- Aangeven hoe je als filmmaker verhoudt tot de buitenwereld

Blokdocenten

NNB, Ellen-Alinda Verhoeff

(Gast)docenten voorgaande jaren:

Niels van Koevorden, Tom Fassaert (regie) Ido Abram (presenteren), Manon van de Sluijs (research), René van Uffelen & Menno Otten (film in context), Pieter Bart Korthuijs (schrijver en regisseur)

Onderwijsvorm

Het blok bestaat uit een aantal (gast)colleges waarin o.a. begrippen als research, invalshoek, vorm, conflict, synopsis, filmplan en doelgroep aan bod zullen komen. De nadruk ligt op zelfstandig werken, in kleine groepjes ga je op zoek naar verhalen uit de samenleving en doe je research ten behoeve van het ontwikkelen van een documentaire- en fictie plan.

Contacttijd

120 uur

Toets

Wát wordt er beoordeeld?

Na afloop van het blok gaan we na of je de belangrijkste leerdoelen van dit blok in voldoende mate hebt behaald. Dit wordt beoordeeld aan de hand van het volgende:

- Groepsopdracht: het uitgewerkte filmidee voor een korte documentaire
- Groepsopdracht: het uitgewerkte filmidee voor een korte fictiefilm
- Groepsopdracht: het mondeling presenteren van je filmidee aan de groep
- Individueel: betoog IDFA

Beoordeling

Je krijgt de 7,5 EC toegekend indien:

- Je voldoende aanwezig bent geweest (we gaan uit van 100% bij de praktische activiteiten en minimaal 80% bij de gemeenschappelijke theorielessen)
- De toetsopdrachten minimaal met een voldoende zijn beoordeeld.

Herkansing

Opdracht in overleg met de blokdocenten.

Studiebelasting

7,5 EC (210 uur)

Blok 3: Visual storytelling

In het blok 'visual storytelling' gaan we al wat meer de diepte in: je onderzoekt actief hoe je binnen een dramatische structuur het verhaal visueel kunt vormgeven. We gaan een wereld bouwen rondom een zelfgekozen personage. Welke gereedschappen gebruiken de vakgebieden VFX&IM, Production design en Cinematography om een visuele en emotionele impact te creëren bij de kijker?

Dit blok bestaat uit theorie en colleges, waarbij je de geleerde kennis direct toepast in verschillende opdrachten. Welke beeldtaal kennen we, bewust en onbewust? Met deze kennis gaan we direct zelf aan de slag. Hoe zorg je ervoor dat je een beeld kan ruiken, proeven en voelen? In korte intensieve modules ga je je verdiepen in de inhoudelijke en praktische toepassingen van de gereedschappen van de vakgebieden. We sluiten het eerste gedeelte van het blok af met een groepsopdracht waarin we een korte film maken. Ook werk je weer verder aan film in context en de filmlijst.

Leerdoelen

Na afloop van dit blok kun je:

- De visual storytelling in een film of documentaire herkennen en analyseren en een relatie leggen met de filmgeschiedenis
- Een basiskennis aantonen van de gereedschappen en de inhoudelijk verhalende werking van visual storytelling bij film en documentaire
- Een bepaald gegeven (script of logline) interpreteren en vormgeven in een korte scene door inhoudelijk gebruik te maken van de gereedschappen van de vakgebieden visual effects, production design en cinematography
- De rol en het samenwerkingsproces benoemen van visual effects, production design en cinematography
- Constructief communiceren bij een samenwerkingsproces (van brainstorm tot eindopdracht)

Literatuur/ leermiddelen

- Marc Matze en Mick van Rossum, online lesstof Cinematography, Filmacademie, 2018
- Lonneke Worm basis fotografie, Filmacademie, 2016
- Hans Beerekamp, docupedia.nl, zekere tendensen in de Nederlandse documentaire, 2011

Blokdocenten

Anne Winterink, Lonneke Worm, Marc Matze en Kasper Oerlemans

(Gast)docenten voorgaande jaren:

Mies Rogmans (docent cinematography), Jillis Molenaar (docent sound design) Joery Verweij (visual effects en production design), Reza Kartosen Wong (media wetenschapper), Janneke v. d. Wel (VFX&IM) Ellen Lens (costume designer), Danyael Sugawara (studieleider regie fictie) en Anna de Beus (samenwerken en communiceren)

Onderwijsvorm

Een mix van (online) colleges, praktijkonderwijs, een individuele opdracht, een groepsopdracht en festival bezoek.

Contacttijd

120 uur

Toets

Na afloop van het blok gaan we met behulp van de beoordelingscriteria na of je de belangrijkste leerdoelen van dit blok in voldoende mate hebt behaald aan de hand de volgende producten:

- Groepsopdracht
- Individueel: film in context opdracht
- Individueel: reflectieverslag

Beoordeling

Je krijgt de 7,5 EC toegekend indien:

- Je voldoende aanwezig bent geweest (we gaan uit van 100% bij de praktische activiteiten en minimaal 80% bij de gemeenschappelijke theorielessen)
- De toetsopdrachten minimaal met een voldoende zijn beoordeeld

Herkansing

Opdracht in overleg met de blokdocenten.

Studiebelasting

7,5 EC (210 uur)

Blok 4: Sound design en montage

In blok 1 t/m 3 heb je kennismaat met dramatische structuren, visuele beeldtaal en analyse. Vanuit deze basis ga je nu de werking van geluid en montage in een filmische vertelling onderzoeken. Een proces waarbij tijd, structuur en vormgeving voortvloeit vanuit idee, inhoud en concept.

Inhoudelijk biedt het blok lessen en oefeningen over de narratieve kracht van montage en geluid: Wat zie ik van wat ik hoor en wat hoor ik van wat ik zie? Hoe breng je een dramatische structuur aan? Hoe belangrijk is de plaatsing van een shot en het geluid in een vertelling? Wat is het verschil tussen een subjectieve en objectieve vertelling en hoe zet je dit in om spanning te creëren? Wat betekent dit voor de *découpage*?

Aan de hand van een case study nemen we een 'kijkje in de keuken' van het post-productieproces van een film of serie. De makers zijn aanwezig en we bespreken het inhoudelijke proces en de samenwerking. Met de opdracht 'Given Footage' ga je met alle opgedane kennis het experiment aan om de narratieve kracht van een filmische vertelling via montage en geluid verder te ontdekken.

Literatuur/ leermiddelen

- Walter Murch, *In the Blink of an Eye, A Perspective on Film Editing (Second Edition)*
- Ben Zijlstra, *leerstof Cinematisch Geluid, Filmacademie, 2018*

Leerdoelen

Na afloop van dit blok kun je:

- De basiskennmerken en –principes van de narratieve werking van geluid en montage in film herkennen en de werking ervan uitleggen en verklaren.
- Het narratief van een eenvoudige scene vertalen in een passend *découpage*plan
- Het specifieke van de rol van montage en sound design aangeven in relatie tot de andere disciplines

- De hoofdlijnen van de geschiedenis van de narratieve film/documentaire (cinema/tv/online) schetsen en daarbij de belangrijkste kenmerken van de verschillende perioden aangeven
- Enkele belangrijke klassieke films of filmfragmenten in eigen woorden inhoudelijk duiden.
- Werk van anderen en zichzelf beschouwen en analyseren m.b.v. een eenvoudig analysemodel en er een mening over verwoorden (geluidsanalyse)
- Reflecteren op de voortgang van de studie (terugblik blok 1 t/m 3)

Blokdocenten

Jillis Molenaar, Faye de Wilde

(Gast)docenten voorgaande jaren:

Ivan Lopez Nuñez (regie/decoupage), en René van Uffelen (studieleider montage), Menno Otten (film in context), Marc Matze & Mies Rogmans (cinematography), Eva Plompen (Montage Praktisch), Kaveh Vares (composing)

Onderwijsvorm

Een mix van colleges, individuele opdrachten en groepsopdrachten waarbij je zelfstandig en deels begeleid samenwerkt

Contacttijd

120 uur

Toets

Na afloop van het blok gaan we na of je de belangrijkste leerdoelen van dit blok in voldoende mate hebt behaald. Dit wordt beoordeeld aan de hand van:

- Integrale toetsopdracht 'Given Footage'
- Toets Montage
- Geluidsanalyse

Beoordeling

Je krijgt de 7,5 EC toegekend indien:

- je voldoende aanwezig bent geweest (we gaan uit van 100% bij de praktische activiteiten en minimaal 80% bij de gemeenschappelijke theorielessen)
- de toetsopdrachten minimaal met een voldoende zijn beoordeeld.

Herkansing

Opdracht in overleg met de blokdocenten.

Studiebelasting

7,5 EC (210 uur)

Blok 5: Documentaire

In dit blok gaan we ondervinden wat er allemaal komt kijken bij het maken van een documentaire. Wat is de artistieke en maatschappelijke betekenis van de documentairefilm? Wat zijn 'goede' personages en hoe maak je met hen een vertelling? Hoe werkt interview en waar kun je het allemaal voor gebruiken? Hoe kies je voor je vertelling de juiste vorm? En hoe is dramaturgie in documentaire toepasbaar? Er komen veel verschillende documentairemakers langs, zodat je een breed scala aan werkwijzen en visies voorgeschoteld krijgt.

Je gaat dit blok vooral veel aan de slag. De theorie die je krijgt, kun je zo direct toepassen in de korte documentaires die je gaat maken. Zo doe je eigen ervaring op. Hierop reflecteren en feedback geven aan anderen is daarbij ook belangrijk.

Leerdoelen

Aan het einde van het blok:

- Heb je ervaring opgedaan met een korte documentaire voorbereiden, ontwikkelen en realiseren.
- Kan je vertellend vermogen in beeld en geluid gebruiken om een creatieve documentaire vertelling te creëren.
- Begrijp je de taakverdeling binnen een documentaire en kan je deze toepassen.
- Kan je vanuit eigen rol constructief communiceren met andere betrokkenen van de documentaire.
- Kan je de kenmerken van de belangrijkste documentaire genres herkennen en benoemen.
- Kan je enkele klassieke documentaires in eigen woorden historisch duiden.
- Heb je ervaring opgedaan met werk en werkprocessen van anderen en heb je geleerd om daarop te reflecteren.

Blokdocenten voorgaande jaren:

Astrid Bussink, Hasse van Nunen, Paul Sin Nam Richter

(Gast)docenten voorgaande jaren:

Shamira Raphaëla (regie), Nelly Dos Reis (regie), Jeroen Berkvens (dramaturgie), Mies Rogmans, Jean Counet, (cinematography), Jillis Molenaar (sounddesign), Menno Otten (film in context), Roshan Nejal (immersive media).

Onderwijsvorm

Een mix van oefeningen, workshops, werkcolleges en een integrale eindopdracht.

Literatuur

- Zekere tendensen in de Nederlandse documentaire, van Hans Beerekamp, Amsterdam: Stichting Het Ketelhuis.
- Het vak regie, een introductie, Annemiek van der Zanden en Jet Smit, Filmacademie, 2018.

Toets

- Filmplaan
- De gerealiseerde korte documentaire
- Reflectieverslag

Beoordeling

Je krijgt de 7,5 EC toegekend indien:

- Je voldoende aanwezig bent geweest (we gaan uit van 100% bij de praktische activiteiten en minimaal 80% bij de gemeenschappelijke theorielessen)
- De toetsopdrachten minimaal met een voldoende zijn beoordeeld.

Herkansing

Opdracht in overleg met de blokdocenten.

Studiebelasting

7,5 EC (210 uur)

Blok 6: Fictie

Wat wil je vertellen? Waarom? En hoe? Net als in blok 5 zijn deze vragen je vertrekpunt, maar dit keer bij het realiseren van een korte fictiescène. Bij het maken van een fictiefilm komen doorgaans meer mensen kijken dan bij het maken van documentaire; zoals acteurs, production designers en visual effect artists. Al deze mensen moeten met de neuzen één kant op om hetzelfde verhaal te creëren.

Samen maak je een fictieve filmische scène. Een heldere vertelling, die de toeschouwer raakt. Jullie scène voldoet aan de volgende voorwaarden:

- Jullie werken aan een scène van max 5 minuten (incl. eventuele aftiteling). Korter mag ook.
- Je crew en cast bestaat uitsluitend uit de mensen van je groep.
- Jullie ontwikkelen op basis van een gegeven dialoog een premisse, 2 personages en conflict. In de scène vindt een omslag plaats.
- De scène is een heldere vertelling met een begin, midden en eind.

Alle fases van het productieproces komen aan bod; van idee naar onderzoek naar draaien tot post-productie en viewing. De focus ligt in al deze fases op artistiek onderzoek en het werkproces.

Samenwerken en communiceren is tijdens het maakproces essentieel. Om zowel van je eigen proces als dat van je medestudenten te leren spelen peergroups een belangrijke rol in dit blok. Met dit 6e blok rond je tevens het gemeenschappelijke deel van de propedeuse af. Aan het eind van dit blok maak je een reflectieverslag over blok 4 t/m 6 aan de hand van de competenties van de propedeuse.

Leerdoelen

Na afloop van dit blok kan je:

- Vanuit verschillende film-disciplines artistiek onderzoek doen naar het inzetten van filmtaal ten behoeve van het te vertellen verhaal.
- Vanuit je eigen bijdrage aan het artistiek onderzoek een onderzoeksdossier bijhouden in je DLO onderzoeksdossier.
- In samenwerking met de verschillende vakdisciplines een stijldossier opbouwen en daar vanuit je eigen vakdiscipline een constructieve bijdrage aanleveren.
- In samenwerking met alle vakdisciplines, het pre-productie-, draai- en post-productieproces van een korte fictiefilm doorlopen.
- Praktische tools uit de voorafgaande blokken op passende wijze inhoudelijk inzetten om het verhaal te vertellen.
- Constructief communiceren tijdens het gehele samenwerkingsproces.
- Constructief peerfeedback geven aan medestudenten
- Inzichtelijk formuleren hoe je leerproces is verlopen. Waarin ben je vooruitgegaan en wat zijn je verbeterpunten?

Blokdocenten

Eva M.C. Zanen (regie fictie, scenario), Joery Verweij (production design), Marc Matze (cinematography)

(Gast)docenten voorgaande jaren

Jillis Molenaar (sound design), Anna de Beus, AnneliekeTelle (samenwerken en communiceren), Dirk Achten, Farah Abdi (opnameleiding) Suleiman Alaoui (visual effects), Hanna van der Haar (kostuum en rekwisieten), Seabert Deuling (decor en constructie).

Onderwijsvorm

- De blokopdracht staat centraal. Bij de indeling van groepsopdracht wordt zoveel mogelijk rekening gehouden met de verschillende vakdiscipline. Het staat je echter in dit blok vrij om buiten je eigen vakdiscipline te werken. (Uitzondering: Het is studenten die in dit blok de regie van een film doen niet toegestaan óók een andere discipline uit te voeren, zoals bijvoorbeeld acteren of camera.)
- Gedurende het blok worden er verschillende colleges gegeven ter inspiratie.
- Er zijn coachingsmomenten met de blokdocenten over het filmplan en stijdossier.
- Om niet alleen van je eigen proces maar ook van dat van je medestudenten te leren, krijgt iedere groep een peergroup. Deze peergroup volgt het proces van één andere groep.

Toets

Na afloop van het blok gaan we met behulp van de beoordelingscriteria na of je de belangrijkste leerdoelen van dit blok in voldoende mate hebt behaald aan de hand de volgende producten:

- Het proces (van idee t/m eindresultaat en evaluatie) van de blokopdracht (het realiseren van een korte fictiefilm).
- Het individuele onderzoeksdossier in je DLO-portfolio.
- Het reflectieverslag ter voorbereiding van je voortgangsgesprek.

Beoordeling

Je krijgt de 7,5 EC toegekend indien:

- Je voldoende aanwezig bent geweest (we gaan uit van 100% bij de praktische activiteiten en minimaal 80% bij de gemeenschappelijke theorielessen).
- De toetsopdrachten minimaal met een voldoende zijn beoordeeld.

Herkansing

Aan het einde van de laatste week is het mogelijk om een reparatie-opdracht te maken als je individuele verslag en/of het onderzoeksdossier niet in orde is. De precieze reparatie-opdracht zal op basis van de eindbeoordeling door de blokdocenten worden geformuleerd en zal uiterlijk half augustus ingeleverd moeten zijn.

Studiebelasting

7,5 EC (210 uur)

Specialisatieprogramma Cinematography

Algemene typering en inhoud

In diverse modules, verdeeld over de 6 'blokken', leren de studenten over cinematography en de bijhorende techniek en manier van denken. Inhoudelijk ligt de nadruk op het onderzoeken en verwerven van basale technische en inhoudelijke vaardigheden en de mogelijkheden en geschiktheid van de student als cinematografer. Verder krijgen de studenten en de opleiding een beter beeld van de geschiktheid van de student als cinematografer.

Leerdoelen

Het programma is gericht op de propedeusecompetenties (zie bijlage 1 van het algemene deel van de studiegids).

Onderwijsvorm

'Hands-on' werkcolleges en zelfwerkzaamheid aan de hand van opdrachten.

Programma

- Digitale cameratechniek introductie videocameratechniek
- Operating hands-on oefeningen met het operaten van de camera in verschillende situaties
- Inspiratie het samen bekijken en bespreken van elkaars inspiratiebronnen
- Tabletop licht in de camerastudio, praktijkoefening met het uitlichten van kleine objecten
- Tram documentair gemanipuleerde werkelijkheid in beeld en geluid i.s.m. sound design
- Excursie Camerimage in Polen; het onderzoeken van de laatste ontwikkelingen binnen cinematography, op internationaal niveau.
- Basissituaties camera en licht; oefeningen met het maken van standaard camera- en licht situaties
- Grip, cameratechniek en verdere verdieping in specifieke camera- en lichtapparatuur
- Grading introductie kleur en grading
- 16mm inleiding in het werken met de verschillende 16mm-filmcamera's
- VOP-cursus Voldoende Onderricht Persoon Laag Spanning
- GSO, green screen oefening, samen met studenten VFX CGI basis oefeningen maken
- Licht en elektriciteit Hoe werkt licht en wat komt er kijken bij het gebruik van elektrische apparatuur in de filmpraktijk
- Licht en kleurmeten Hoe werken lichtmeters en kleurenmeters en hoe kom je tot een correcte belichting en kleurweergave?
- Obstructie-workshop: individueel en in samenwerking verder verkennen van je professionele potentie i.s.m. Regie
- Studio Lichtoefening licht in de studio; in navolging van de tabletop opdracht werk je nu samen met het creëren van eenvoudige lichtsferen in een studiodecor-setting
- Greenscreen oefening (GSO) hoe pas je greenscreen technieken toe in je project.

Toets

Integrale beoordeling van de competenties van de student op basis van zijn functioneren gedurende het specialisatieprogramma

Beoordelaars

Mick van Rossum, Marc Kniphorst, Marc Matze, Mies Rogmans

Beoordeling

De studiepunten worden toegekend bij:

- Minimaal 80% aanwezigheid en actieve participatie
- Voldoende beoordeling voor de competenties
- Behalen van het veiligheidscertificaat (VOP)

Studiebelasting

15 EC (420 uur)

BIJLAGE 1. DE EINDCOMPETENTIES VAN DE OPLEIDING

1. Creërend vermogen

De afgestudeerde maakt filmisch werk waarin relevante verhalen vanuit een artistieke visie worden verteld.

Gedragsindicatoren:

- signaleert relevante ontwikkelingen in heden en verleden, onderzoekt de eigen fascinaties en vertaalt deze naar ideeën voor authentieke filmische verhalen.
- vertelt deze verhalen vanuit het eigen specialisme voor verschillende platforms en formats.
- creëert in samenwerking met anderen hoogwaardige filmische content in aansprekende vormgeving in beeld en geluid.
- ontwikkelt een artistieke visie en een onderscheidende signatuur.
- plaatst zichzelf en eigen werk in een breder (inter)cultureel, maatschappelijk en internationaal perspectief
- maakt effectieve keuzes in dramaturgie, storytelling en vormgeving in beeld en geluid in relatie tot beoogde doelgroepen.

2. Onderzoekend vermogen

De afgestudeerde komt door onderzoek en reflectie tot inzicht en kennis voor filmisch werk.

Gedragsindicatoren:

- verkent en experimenteert en zet bevindingen in voor de verdere ontwikkeling van eigen werk.
- formuleert relevante beroepsvragen.
- verzamelt, analyseert en interpreteert ervaringen en gegevens op een systematische manier en trekt op grond hiervan conclusies.
- onderbouwt en benut de resultaten van (eigen) onderzoek voor de ontwikkeling van filmisch werk of het specialisme.
- maakt gebruik van uiteenlopende (artistieke, ambachtelijke, theoretische en maatschappelijke) bronnen voor de ontwikkeling van eigen filmische werk.
- beoordeelt eigen en andermans werk en werkwijze op intenties, artistieke waarde en publieke perceptie.

3. Ambachtelijk vermogen

De afgestudeerde hanteert vakmatig een breed scala aan instrumentele kennis en vaardigheden bij het produceren van onderscheidend filmisch werk.

Gedragsindicatoren:

- past specialistisch vaktechnisch instrumentarium toe.
- vertaalt kennis van de mogelijkheden en onmogelijkheden van aanverwante vakdisciplines naar een optimale eigen bijdrage.
- analyseert en benoemt de mogelijke en gewenste effecten van het verhaal en zet bewust, vanuit de eigen discipline, filmische uitdrukkingsmiddelen in om deze werking te realiseren.
- stemt eigen handelen effectief af op de verschillende fases van ontwerp- en maakprocessen.
- maakt gebruik van kennis van internationaal filmrepertoire, cultuurgeschiedenis en ontwikkelingen in het hedendaagse (inter)culturele landschap.

4. Samenwerkend vermogen

De afgestudeerde draagt constructief bij aan de samenwerking in het (film)team.

Gedragsindicatoren:

- kent de eigen kwaliteiten en valkuilen binnen samenwerkingsprocessen.
- draagt actief bij aan het groepsproces.
- gaat verantwoordelijk, flexibel en respectvol om met de verschillende rollen, verantwoordelijkheden, belangen, persoonlijkheden en achtergronden in samenwerkingsverbanden.
- vraagt, geeft en ontvangt feedback op een constructieve manier.

5. Vermogen tot groei en vernieuwing

De afgestudeerde kan eigen werk en werkwijze blijvend ontwikkelen en verdiepen en levert hierdoor een bijdrage aan de ontwikkeling van de filmkunst en het vakgebied.

Gedragsindicatoren:

- heeft inzicht in de eigen talenten en mogelijkheden en reflecteert op de eigen persoonlijke ontwikkeling in relatie tot de eigen positie in de sector.
- gebruikt reflecties om eigen visie en werk verder te ontwikkelen en zich te positioneren: ten opzichte van vakgenoten, in een breder kunst domein en in maatschappelijke perspectief.
- integreert technologische, inhoudelijke en artistieke vernieuwingen in eigen vakmanschap.
- is actief met eigen scholing en staat open voor collegiale toetsing en kennisdeling.

6. Organiserend en ondernemend vermogen

De afgestudeerde kan een professioneel bestaan opbouwen en de eigen projecten effectief organiseren in een (inter)nationaal opererend werkveld.

Gedragsindicatoren:

- signaleert kansen en toont zich inventief in het gebruik van creatieve processen, formats en workflows.
- past kennis toe van persoonlijke marketing en (nieuwe) verdienmodellen en maakt daarbij gebruik van relevante platforms.
- vertaalt kennis van productie, marketing en distributie naar de eigen beroepspraktijk
- vertaalt (beperkte en veranderende) voorwaarden in tijd, geld en kwaliteit naar passende werkprocessen.
- organiseert eigen werkprocessen in onderlinge samenhang en maakt bewust afwegingen tussen artistiek hoogwaardig werk, financieel lucratief werk en investeringen in toekomstig werk.
- stelt zich flexibel op in uiteenlopende beroepssituaties, maar bewaakt de eigen voorwaarden.

7. Communicatief vermogen

De afgestudeerde is in staat tot effectieve interactie binnen uiteenlopende beroepscontexten.

Gedragsindicatoren:

- communiceert gericht mondeling en schriftelijk via (sociale) media binnen een interdisciplinaire, interculturele en internationale arbeidsomgeving.
- verwoordt eigen artistieke ideeën, concepten, visies, keuzes en werkwijzen helder en in passende vormen tegenover derden.
- genereert actief bekendheid en/of mogelijkheden voor eigen werk.

